

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Живко Ангелов Лефтеров – Нов български университет,
хабилитиран в професионално направление 2.2. История и археология
(История на България)

върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на
академичната длъжност „доцент“, област на висше образование 2.

Хуманитарни науки, професионално направление 2.2 История и
археология, обявен в Държавен вестник, бр. 29 от 12 април 2022 г.,
с кандидат гл. ас. д-р Боян Юлиев Думанов

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

На база представената документация, кандидатът гл. ас. д-р Боян Думанов отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „доцент“, както и на Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ. Той е единствен кандидат в конкурса. Придобил е образователна и научна степен „доктор“ през 2004 г., след успешна защита на дисертационен труд „Късноантичното ювелирство в диоцезите Тракия и Дакия (IV–VII в.)“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През 2008 г., след успешно спечелен конкурс, е избран на академичната длъжност „главен асистент“ в НБУ. **Наредбата за гласуване действа и резултатът**

За участие в конкурса за доцент кандидатът е предложил една публикувана тези негови публикации и активности след датата на назначаването му за „главен монография (хабилитационен труд), още една монография на базата на защитения асистент“.

дисертационен труд, 39 студии и статии (22 в съавторство), както и три глави от колективни монографии.

Предвид характера на конкурса, разбира се, че с най-голяма научна тежест е хабилитационният труд на Боян Думанов „Археология на стария железодобив на

Долен Дунав и в Старопланинската област (Римска императорска епоха – край на XVIII в.)“, издание на НБУ, излязло от печат през 2021 г. Трудът е в обем от 202

стр. и е посветен на научен проблем, който до този момент не е бил обект на

монографично изследване. Като основна характеристика на текста може да се

посочи неговият безспорно интердисциплинарен подход, тъй като ясно се вижда

задълбочената и последователна работа с археологически, исторически и

етнографски данни и източници, които са комбинирани с аналитичната химия и

геоархеологията като методи и подходи. Също така за написване на

хабилитационния труд Боян Думанов е работил дълги години в историческите и

археологически музеи в страната, запознавайки се с техните богати фондове и

архиви, без които изследването не би било възможно. Всичко това допринася за

успешното реализиране на първоначално заложените цели и формулиране на ясни

приноси заключения.

По-голямата част от останалите публикации, излезли след избирането на кандидата за главен асистент, са посветени на неговите участия в различни археологически разкопки, теренни проучвания, издирвания и обходи. Това е и причината 2/3 от тях да са в съавторство. Независимо от това те дават представа за плодотворната дейност на Боян Думанов и натрупан сериозен практически опит. Освен тях обаче се открояват и такива публикации, които засягат въпроси, далеч надхвърлящи работата по конкретни археологическите обекти и находки. Сред тях се открояват няколко аспекта или тематични кръга: с историографска насоченост в опит да бъдат цялостно представени и осмислени определени научни проблеми; въпроси на етническата идентичност през Античността и Средновековието на племена, част от Великото преселение на народите; влиянието на политическата конюнктура върху археологията и др. Всички те показват един по-широк поглед върху археологията като наука и разбиране за нейното взаимодействие както с други науки (хуманитарни, социални, природни, технически), така и с влиянието върху нея на определени обществено-политически явления и идеологически постановки, като по този начин се откроява нейната социална значимост. Също така те говорят за интереси надхвърлящи тесните рамки на археологическата наука, които при кандидата очевидно са трайни.

Трябва да се отбележи, че забелязаните и представени цитирания са предимно от чужди автори, което е една добра атестация за гл. ас. д-р Боян Думанов и неговата разпознаваемост като изследовател. Една от основните причини за това безспорно е свързана с факта, че голяма част от неговите публикации са на чужд език (английски и немски).

Освен посоченото по-горе, кандидатът отчита членство в един организационен комитет за провеждане на национална конференция, 18 участия с доклади на международни и национални научни форуми, включително и публични лекции от името на НБУ по покана на международни организации или чужди университети.

За отчетния период гл. ас. д-р Боян Думанов е член на научния екип на 2 изследователски проекта, имащи научно-приложен профил. Също така е ръководител на един между департаментен и координатор на един национален научен проект, последният финансиран от фонд „Научни изследвания“ при МОН.

Не на последно място трябва да се спомене, че кандидатът е представил и една амбициозна изследователска програма за периода 2022–2026 г., включваща завършване на три монографични труда, провеждане на археологически теренни издирвания в слабо проучени зони и дирения в областта на въпросите за това доколко съществуващата политическа среда, етническа идентичност и социална принадлежност имат своите археологически аспекти. Така формулираните бъдещи негови занимания отново доказват споменатите вече трайни предпочитания към интердисциплинарния подход. Досегашните изследователски усилия и публикационна дейност на гл. ас. д-р Боян Думанов ме карат да смятам, че макар и амбициозна декларираната изследователска програма вероятно ще бъде успешно осъществена.

III. Учебна и преподавателска дейност

Кандидатът има необходимата аудиторна и извън-аудиторна заетост, работейки активно с електронния обучителен модул MOODLE. Участва в изготвянето, усъвършенстването и акредитацията на всички бакалавърски и магистърски програми на департамент „Археология“. Активен дългогодишен ръководител е на студентски практики и стажове свързани преди всичко с археологически и теренни изследвания. Особено добро впечатление прави разработването на специфични образователни курсове за нуждите на общоуниверситетското образование в НБУ и воденето на три курса на английски език в различни учебни програми. Всички те се отличават с интердисциплинарен подход и задълбочен поглед. В последните пет години е бил научен ръководител на 24 успешно защитени бакалавърски и магистърски дипломни работи (тези), бил и рецензент на други 18 и е участвал в общо 60 комисии. Бил е и научен ръководител на един успешно защитил своята дисертация докторант. Специалното внимание към студентите в направление „История и археология“ на НБУ и отговорната работата с тях, обясняват защо средната оценка от анкетите за удовлетвореност на студентите от курс и преподавател през последните 5 години (общо 10 семестъра) е отличен 4.75 (при максимална оценка 5.00).

IV. Административна и обществена дейност

Ангажирането на Боян Думанов с административна дейност започва непосредствено след неговото привличане като щатен преподавател в НБУ. Още в далечната 2005 г. става директор на бакалавърските и магистърски програми, предлагани от департамент „Археология“. Тази длъжност той заема до 2012 г. когато е избран за ръководител на департамент „Археология“, какъвто е и към настоящия момент. В това си качество между 2012 и 2015 г. е член на Академичния съвет на НБУ. Изброените административни позиции, които Боян Думанов заема през годините, говорят за придобит богат управленски опит, задълбочен поглед върху учебния процес и разбиране за характера на изследователската дейност на научните звена в НБУ. Тази му ангажираност през годините допринася за утвърждаването на департамент „Археология“.

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

През последните повече от 15 години, време в което съм имал възможност да работя и общувам с Боян Думанов, успях да придобия множество лични впечатления, благодарение на които и да формирам собствено мнение за него. Биха могли да бъдат изброени множество негови качества, но смятам, че сред тях трябва да бъдат открити тези, свързани пряко с НБУ и неговата работа. Напълно съм убеден в изключителната работоспособност, отговорност и добросъвестност на кандидата. Създал съм си цялостна представа за висок професионалист с версиран характер, самостоятелно мислене и изключително богата обща култура. И не на последно място Боян Думанов е истински академичен човек, който поставя в центъра на всички свои занимания своите студенти, изцяло отдаден на каузата за отстояване, развитие и усъвършенстване на археологическата наука в НБУ. В тази връзка, като ръководител на департамент „Археология“, той е достоен гарант за утвърждаване на приемствеността, след пенсионирането на основателя на департамента проф. Иван Гацов.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Като препоръка мога да отправя единствено пожелание, предвид на отговорностите, с които е натоварен, да не губи своята упоритост, целенасоченост и мотивация.

Заключение. Въз основа на всичко казано дотук, заключението ми е, че пред уважаемото Научно жури се явява един кандидат притежаващ безспорни академични качества, доказани пред годините. Това ми дава основание да декларирам своята категорична положителна оценка за заемането на обявената по конкурса академична длъжност „доцент“, по професионално направление 2.2 История и археология в департамент „Археология“ на Нов български университет от гл. ас. д-р Боян Думанов. В тази връзка предлагам неговото допускане до избор от Академичния съвет на НБУ.

1 август 2022 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Живко Лефтеров)